

Poupou'i e tūkunga-lelei ho'o tamá lolotonga hono tuli-fakataimi'

Pepa fakamatala ma'ae mātu'á/tauhi'

Founga ke poupou'i'aki ho'o tamá

Ko ha feitu'u lelei ke kamata ai 'i he taimi 'oku poupou'i ai e mo'ui lelei mo e tūkunga-lelei ho'o tamá lolotonga hono tuli-fakataimi' ko e tånaki 'a e fakamatala fakapoto mo e fale'i. Ki ha fale'i fakapotopoto mo ha fakamatala ke poupou'i e tūkunga-lelei ho'o tamá, muimui ki he ngaahi fehokotaki'anga ko 'eni':

- Tūkunga-lelei ([Wellbeing](#))
- Ngaahi ngāue fale'i fakapolofesinale mo e saikolosia ([Counselling and psychology services](#))

'Oku tokoni 'a e fetu'utaki lelei mo tau'atāina 'i he vaha'a 'o 'api mo e 'apiakó ke ma'u ai 'e he fānauakó 'a e faingamālie lelei taha ke lavame'a.

- Fakapapau'iangē ki ho'o tamá ko ha mēmipa mahu'inga ia 'o e komiuniti' fakaakó.
- 'Ohake ha fa'ahinga hoha'a ki he 'apiakó.
- Ngāue fengāue'aki mo e timi fakaakó ke fakatupulekina mo fakahoko ha ngaahi palani-ngāue te ne poupou'i e kau ho'o tamá 'i he akó.
- 'Alu ki he fakataha palani ke foki ho'o tamá ki he akó. 'E ala fakahoko 'eni 'i he mata ki he mata, 'i he 'initaneti' pe 'i he telefoni'.
- Talanoa mo ho'o tamá fekau'aki mo e 'ulungāanga totonu 'oku ne fakafōtunga 'a e ngaahi 'ātakai fakaako 'oku lelei, malu, fakakau mo faka'apa'apa.
- Poupou'i ho'o tamá ke ne vahevahe longomo'ui 'ene ngaahi fakakaukā mo 'ene ngaahi tu'unga fakakaukā 'i he anga faka'apa'apa.

Ako mei 'api lolotonga e tuli-fakataimi'

- 'E fetu'utaki atu ha mēmipa 'o e kau ngāue kiate koe mo ho'o tamá 'i he lolotonga 'o e vaha'ataimi tuli-fakataimi'.
- Tokoni'i ho'o tamá ke ako 'aki hano fokotu'u ha ngaahi taimi mahino ki he ngaahi vaha'ataimi ngāue lolotonga e 'ahó, kumi ha feitu'u longonoa, pea fehu'i ange pe 'oku fakalalakaka fēfē 'ene akó.
- Fakapapau'i 'oku 'i ai 'enau fanga ki'i mālōlō, inu vai pea poupou'i kinautolu 'o kapau te nau loto-hoha'a pe .loto-mo'ua.
- Tuku ha taimi ki he 'ekitiviti' fakasinó
- Tokanga'i ho'o tamá ke ne faka'aonga'i lelei 'a e tekinosia. 'Oku ma'u 'i he saiti ko e Ngāue'aki 'o e tekinosia ([Using technology](#)) ha fakamatala mo ha ngaahi ma'u'anga tokoni 'e ala 'aonga kiate koe.

Ngaahi Fehokotaki'anga 'Aonga

- Ngaahi naunau fakaako ([Learning packages](#))
- Fale'i tokoni mo fakaako ki he tisi'apilitii' ([Disability learning and support advice](#))
- Me'angāue tokoni ki he 'ulungāangá ([Behaviour support toolkit](#)): Ko e me'a ke fai kapau 'oku tuli-fakataimi ho'o tamá
- Tokoni'i ho'o tamá ke ako mei 'api ([Helping your child learn from home](#))
- Ko e [Lainetokoni ma'ae fānaú](#) ko e telefoni fale'i ta'etotongi pē ia 'a 'Aositelelia ma'a e to'u tupu ta'u 5 ki he 25. Telefoni ki he 1800 55 1800.

Ngāue fakatonulea telefoni

Kapau 'okú ke fie fetu'utaki ki he 'apiakó mo fiema'u ha tokoni 'i he lea faka-Pilitāniá, kātaki 'o telefoni ki he ngāue fakatonulea telefoni' 'i he 131 450, talaange 'a e lea fakafonua 'okú ke fiema'ú pea kole ki he tokotaha tali telefoni' ke telefoni ki he 'apiakó. 'E ma'u atu 'e he tokotaha tali telefoni' ha taha fakatonulea 'i he lainé ke tokoni atu 'i ho'o fetalanoa'aki'. He 'ikai 'eke totongi kiate koe ki he ngāue ni.